

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2020. február 5.

Európai Számvevőszék: A növényvédő szerekkel kapcsolatos uniós fellépés eddig kevés eredményt hozott

Az Európai Számvevőszék új jelentése szerint az Unióban kevés előrelépés történt a növényvédelmi szerek használatából eredő kockázatok mérése és csökkentése terén. Több tagállamban késedelmesen történt a peszticidek fenntartható használatáról szóló irányelv gyakorlatba való átültetése, miközben a mezőgazdasági termelők továbbra sem ösztönzik kellő mértékben arra, hogy alternatív módszereket sajátítsanak el. Ezenkívül a számvevők szerint az Európai Bizottság nem tudja pontosan nyomon követni a peszticidek használatából eredő hatásokat és kockázatokat.

A növényvédő szereket (peszticidek) a mezőgazdasági termelők a károsítókkal, kártevőkkel és járványokkal szembeni védelemre használják. A peszticidek közé tartoznak a rovarölő, a gombaölő és a gyomirtó szerek, amelyek használata a környezet terhelésével járhat és az emberi egészségre is veszélyt jelenthet. 1991 óta az Unió közös szabályokkal bír a növényvédő szerek engedélyezésére és használatára vonatkozóan, és 2009-ben elfogadta a peszticidek fenntartható használatáról szóló irányelvet. A számvevők megvizsgálták, hogy e tekintetben sikeres volt-e az Unió fellépése.

Több uniós tagállamban késedelmesen történt a peszticidek fenntartható használatáról szóló irányelv gyakorlatba való átültetése, és 2012-ben két tagállammal szemben kötelezettségszegési eljárás is indult. Számvevőink szerint az Európai Bizottság nem vizsgálta, hogy a tagállamok teljes körűen és helyesen végezték-e el az átültetést. Például nem minden tagállam ültette át nemzeti jogába azt, hogy a mezőgazdasági termelőknek kötelező alkalmazniuk azt integrált növényvédelmet. A számvevők elismerték, hogy 2016 óta a Bizottság fokozottan törekszik a peszticidek fenntartható használatáról szóló irányelv végrehajtásának előmozdítására.

Az irányelv betartása mellett a mezőgazdasági termelőknek ma már kötelezően kell alkalmazniuk az integrált növényvédelmet is. Az integrált növényvédelem értelmében csak akkor lehet növényvédő szereket alkalmazni, ha a megelőzés és más módszerek nem megfelelőek vagy nem eredményesek. Nincsenek azonban egyértelmű kritériumok, illetve konkrét előírások, amelyek elősegítenék az elvek érvényesítését és betartásuk felmérését. Ezzel párhuzamosan bevezetésre

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető [a Számvevőszék honlapján](#).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

került az ún. „kis kockázatú növényvédő szerek” kategóriája. Ezek közül azonban eddig a számvevők szerint kevés felhasználható szert bocsátottak rendelkezésre, a 487 szerből mindössze 16-ot (3%).

A számvevők azt is megállapították, hogy a mezőgazdasági termelőket nem ösztönzik kellő mértékben a növényvédő szerektől való függés csökkentésére, továbbá hogy az integrált növényvédelem elvei nem képezik a KAP-kifizetések feltételét.

„Az Európai Bizottság mindaddig nem tudta jelentős mértékben csökkenteni és ellenőrizni a mezőgazdasági termelők által használt növényvédő szerekhez kapcsolódó kockázatokat, – nyilatkozta Samo Jereb, a jelentésért felelős számvevőszéki tag – Az új, 2021-ben hatályba lépő közös agrárpolitika keretében lehetőség nyílt volna e probléma megfelelő rendezésére, erről a lehetőségről azonban sajnos lekéstünk.”

A számvevők megállapítása szerint a Bizottság (Eurostat) által közzétett, a hatóanyagokra és használatukra vonatkozó statisztikák nem voltak kellően részletesek megfelelő értékelés készítéséhez. Emellett a tagállamok által szolgáltatott adatok sem voltak kellően harmonizáltak, illetve naprakészek.

Végezetül, noha egyes tagállamok nemzeti szintű mutatókat dolgoztak ki a kockázatok és a hatások mérésére, ezek uniós szinten nem összevethetőek. A Bizottság ilyen uniós szintű mutatók kidolgozására tett első kísérlete a releváns adatok hiánya miatt nem járt sikerrel. Az első két uniós kockázati mutató bevezetésére csak 2019 novemberében, tíz évvel az irányelv elfogadása után került sor, és azt egyik mutató sem veszi figyelembe, hogy hogyan, hol és mikor alkalmazzák ezeket a növényvédő szereket. A számvevők következtetése szerint a Bizottságnak tehát továbbra sem áll rendelkezésére alapos bizonyíték annak megítéléséhez, hogy az irányelv elérte-e a peszticidek fenntartható felhasználására vonatkozó uniós célkitűzést.

Mivel az Európai Bizottság jelenleg értékeli az e szakpolitikai területre vonatkozó jogszabályokat, és szem előtt tartva, hogy egyre erősödnek a lakosság és a parlament aggályai a peszticidek használatát illetően, a számvevők a következőket javasolják:

- az integrált növényvédelem ellenőrzése a gazdaságok szintjén történjen;
- tegyék lehetővé, hogy az integrált növényvédelem alkalmazását az új közös agrárpolitika kifizetéseihez lehessen kapcsolni;
- javítsák a növényvédő szerekre vonatkozó statisztikákat;
- dolgozzanak ki jobb kockázati mutatókat.

A szerkesztők figyelmébe

„A növényvédelmi szerek fenntartható használata: kevés előrelépés történt a kockázatok mérése és csökkentése terén” című, 5/2020. sz. számvevőszéki különjelentés 23 uniós nyelven érhető el a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

2019-ben a Számvevőszék a következő különjelentéseiben is foglalkozott kapcsolódó témákkal: [az uniós élelmiszer-biztonsági politikáról](#) és [az ökológiai termékekre vonatkozó uniós kontrollrendszerrel](#) szóló különjelentések. Idén terveink között szerepel egy [a mezőgazdasági területek biológiai sokféleségéről](#) és a beporzókról szóló különjelentés közzététele is.

Különjelentéseit a Számvevőszék bemutatja az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának, valamint az egyéb érdekelt feleknek, többek között a nemzeti parlamenteknek, az ágazati szereplőknek és a civil társadalom képviselőinek. A jelentéseinkben megfogalmazott ajánlások döntő többsége a gyakorlatban végrehajtásra kerül.

A jelentéssel kapcsolatban a sajtó rendelkezésére áll:

Vincent Bourgeois – E: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47 502 / M: (+352) 691 551 502